

Bauduin D en Kanne M, Tijd voor reflectie. Praktische ethiek in psychiatrie en rehabilitatie. Amsterdam: Uitgeverij SWP, 2009. 160 blz. ISBN: 978-90-6665-988-9. Prijs: € 22,90.

Eindelijk is er een praktisch boek voor medewerkers van de geestelijke gezondheidszorg over hoe zij om kunnen gaan met morele kwesties in de praktijk. In de geestelijke gezondheidszorg worden medewerkers voortdurend geconfronteerd met morele kwesties, terwijl hier nog weinig bij

stil gestaan wordt. In veel situaties is het niet precies duidelijk wat het goede is om te doen. Wanneer pas je dwang of drang toe, hoe ga je om met de privacy van een cliënt, en wat betekent respect voor autonomie in de concrete omgang met een cliënt? Mag een cliënt bijvoorbeeld seks hebben op de afdeling waar hij verblijft? Regels en richtlijnen zijn niet altijd leidend, de praktijk is vaak complex en ambigue. Bovendien kunnen medewerkers verschillen in hun ideeën over wat het goede is. In dit boek zetten de auteurs helder uiteen op welke wijze betrokkenen van de praktijk van de geestelijke gezondheidszorg te maken hebben met complexe morele vragen. Aan de hand van vele voorbeelden laten de auteurs zien dat morele kwesties rond communicatie en bejegening, afstand en nabijheid, wilsbekwaamheid en bemoeizorg, het wel of niet volgen van afspraken, regels of richtlijnen voortdurend spelen en het van belang is om gezamenlijk te zoeken naar wat het beste is om te doen. Het is dan ook tijd voor reflectie, aldus de auteurs.

Er worden verschillende methoden voor gezamenlijke reflectie met behulp van herkenbare casussen aangereikt. Dat maakt dit boek uitermate geschikt voor mensen uit de praktijk. De methodes helpen medewerkers bewust te worden van hun eigen en andermans morele kompas, waardoor men oog krijgt voor (impliciete) morele aspecten in het werk. Morele reflectie stimuleert morele competenties en professionaliteit in de zorg. Niet alleen is het dan ook zaak dat alle medewerkers dit boek onder ogen krijgen, belangrijker nog is dat morele reflectie een permanente plaats krijgt binnen de praktijk van alledag.

Elleke Landeweer